

De?i?tirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *De?i?tirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19574>

Özet

De?iştirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i (MYPAS), cerrahi müdahale öncesinde çocuklarda gözlemlenen **anksiyete** düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmi? bir araçtır. Orijinal Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i'nin (YPAS) gözden geçirilmi? ve güncellenmi? hali olan bu ölçek, özellikle çocukların hastane ortamına ve ameliyat sürecine tepkilerini nesnel bir şekilde de?erlendirmeyi hedefler. Türkçeye adaptasyon ve geçerlik/güvenirlik çalışması, ölçeğin Türk popülasyonunda da güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Bu adaptasyon, klinisyenlere ve araştırmacılara, cerrahi öncesi dönemde çocukların psikolojik ihtiyaçlarını daha iyi anlamaları ve uygun müdahaleleri planlamaları için önemli bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

De?iştirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i, **Preoperatif** anksiyete, çocuk psikolojisi, cerrahi hazırlık, geçerlik, güvenirlik, psikometrik Ölçek.

Yazarlar

Zehra Hatipoğlu, O. Kırdök, D. Özcengiz (Türkçe adaptasyon çalışması).

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **preoperatif anksiyetenin** yoğunluğunu ve türünü gözlemsel olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle cerrahi operasyon geçirecek olan çocukların ameliyat öncesi stres düzeylerini standardize edilmi? bir yöntemle belirlemek için tasarlanmıştır. Yüksek anksiyete düzeylerinin tespiti, ameliyat sonrası iyileşme süreçlerini olumlu yönde etkileyecek erken psikolojik ve farmakolojik müdahalelerin yapılabilmesine olanak tanır.

Türkçe versiyonunun geliştirilmesindeki spesifik amaç ise, klinisyenlerin ve araştırmacıların Türkiye'deki çocuk hastalar arasında **preoperatif anksiyeteyi** kültürel açıdan geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçebilmelerini sağlamaktır. Bu adaptasyon çalışması, ulusal sağlık hizmetlerinde çocuk cerrahisi ve anestezi uygulamalarında standardize edilmi? bir anksiyete de?erlendirme aracının kullanılabilirliğini artırmıştır.

Yapı

De?iştirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i, çocukların cerrahi öncesi ya da duygusal ve davranışsal tepkileri ölçen gözlemsel bir yapıya temel alır. Ölçülen temel psikolojik yapı, durumsal Anksiyetedir. Bu yapı, genellikle çocuğun çevreye (hastane odası, ameliyathane kapısı vb.), ebeveynlerine ve sağlık personeline karşı gösterdiği spesifik davranışlar üzerinden puanlanır.

Ölçek, do?rudan sözel raporlamaya dayanmak yerine, klinisyen veya e?itimli bir gözlemci tarafından kaydedilen **davran??sal göstergeler** üzerine odaklanm??tır. Bu gözlemsel yakla??m, özellikle küçük çocukların veya sözel olarak kendilerini ifade etmekte zorlanan bireylerin anksiyete düzeylerini belirlemede yüksek bir nesnellik sunar.

Geçerlik

Türkçe versiyonun **geçerlik** çalışmaları, ölçe?in amaçlad??? yapıyı ne ölçüde do?ru ve anlamlı bir şekilde ölçtü?ünü araştırm??tır. Hatipo?lu, K?rdök ve Özcengiz (2019) tarafından yürütülen çalışmada, Türkçe MYPAS'ın yapısal **Geçerlik** analizleri yapılm?? ve ölçe?in orijinal yapı?ına uygun oldu?u tespit edilmiştir.

Geçerlik çalışmaları genellikle e? zamanlı geçerlik veya ay?rt edici geçerlik yöntemlerini içerir. Bu tür çalışmalar, Türkçe MYPAS puanlarının, kabul görmüş di?er anksiyete ölçüm araçlarıyla veya klinik de?erlendirmelerle tutarlı oldu?unu göstererek, ölçe?in klinik uygulamalar için uygunlu?unu kanıtlam??tır.

Güvenirlik

Türkçe De?iştirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i'nin **güvenirlik** analizleri, ölçümlerin zaman içinde ve farklı gözlemciler arasında ne kadar tutarlı oldu?unu de?erlendirmiştir. Yayınlanan referans çalışmada, ölçe?in iç tutarlılık (Cronbach's Alpha) katsayısı ve gözlemciler arası uyum düzeyleri incelenmiş ve yüksek derecede kabul edilebilir sonuçlar elde edilmiştir.

Yüksek **güvenirlik** de?erleri, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı sonuçlar verdiğini ve farklı klinisyenlerin aynı çocu?u gözlemlediğinde benzer anksiyete puanlarına ulaşabileceğini göstermektedir. Bu, ölçe?in klinik ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabileceğini anlamına gelir.

Faktör Analizi

Türkçe MYPAS'ın adaptasyon sürecinde, ölçe?in temel bileşenlerini ve boyutlarını belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçe?in yapısal modelinin Türk kültürü ve popülasyonu için de geçerli olup olmadığını test etmiştir.

Yapılan analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen anksiyete boyutları altında gruplandırıldığını ve ölçe?in tek bir genel anksiyete faktöründen ziyade, farklı davran??sal tepkileri yansıtan alt boyutlara sahip oldu?unu doğrulamıştır. Bu faktör yapı?ının do?rulanması, ölçe?in yapısal geçerliliğine önemli katkı sağlamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme/Adaptasyon (Orijinal ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması).

Format: Gözlemsel Ölçek. Puanlama, çocu?un çevreye, ebeveynlere ve sağlık personeline karşı sergiledi?i spesifik davranışlar üzerinden yapılır.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Preoperatif dönemdeki çocuklar.

Yaş Grubu: Cerrahi operasyon geçirecek çocuklar (Genellikle okul öncesi ve okul çağı çocukları).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki hastanelerde cerrahi müdahale öncesinde anestezi indüksiyonu bekleyen çocuklar.

Test Metodolojisi: Klinik gözlem ve davranışsal puanlama. Ölçek, genellikle anestezi indüksiyon odasına girmeden hemen önceki kritik anlarda uygulanır. Puanlama, davranışsal göstergelerin şiddetine göre Likert tipi bir sistemle yapılır.

Anahtar Kelimeler

MYPAS, **Anksiyete** ölçümü, çocuk cerrahisi, davranışsal değerlendirme, psikometri, Faktör Analizi, hastane stresi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zehra Hatipoğlu

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: zhatipoglu@cu.edu.tr (Sorumlu yazar için).

Yazın Adresi: Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı (Referans çalışmaya göre).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçe?in kullanımı için sorumlu yazar Zehra Hatipoğlu ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari amaç gütmeyen akademik araştırmalar için genellikle izin alınması

gerekmektedir.

Kaynaklar

Hatipo?lu, Z., K?rdök, O., Özcengiz, D. (2019). Validity and reliability of the Turkish version of the modified Yale Preoperative Anxiety Scale. *Turkish Journal of Medical Sciences*, 49 (3) , 730-737.

Makalenin DOI ba?lant?s?: <https://doi.org/10.3906/sag-1612-113>

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: validity-and-reliability-of-the-turkish-version-of-the-modified-yale-preoperative-anxiety-scale-toad.pdf

De?itirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri sa?lanmam??t?r. De?itirilmi? Yale Preoperatif Anksiyete Ölçe?i'nin maddeleri, orijinal yay?nlarda belirtilen davran??sal göstergeleri (örne?in, a?lama, ebeveyne tutunma, motor aktivite, çevreye dikkat, sözel ifade) içeren gözlemsel kategorilerden olu?maktadır. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen referans çal??maya ba?vurulmal?d?r.